

یادداشت ... چالش توسعه زیرساخت هادر مناطق آزاد تجاری صنعتی

دکتر سعید پورعلی

یکی از مهم ترین مؤلفه های موفقیت مناطق آزاد در تحقق اهداف، تأمین زیرساخت های مناسب و به روز است. تجربه جهانی و منطقه ای مناطق آزاد تجاری صنعتی بیانگر آن است که اکثر کشورها برای بهره مندی از این سازه توسعه ای با تخصیص اعتبار از منابع عمومی و دولتی زیرساخت ها را تأمین و سپس فعالیت این مناطق را آغاز می کنند. بررسی موفق ترین مناطق آزاد تجاری صنعتی منطقه مانند جبل علی و مناطق آزاد عمان و قطر نشان دهنده همین الگوی تأمین و توسعه زیرساخت ها است. در حالی که مناطق آزاد تجاری صنعتی در ایران بدون داشتن زیرساخت های لازم فعالیت خود را آغاز کرده اند. در تجربه ایرانی طراحی ساختار به گونه ای است که این مناطق بر اساس درآمد - هزینه اداره شوند. همین ساختار درآمد - هزینه ای، سازمان های متولی مناطق آزاد را به سمتی پیش می برد که توسعه زیرساخت ها با درآمدهای همان منطقه انجام شود. به عبارتی دیگر دولت برای توسعه زیرساخت های مناطق آزاد از محل اعتبارات دولتی و عمومی، هزینه انجام نمی دهد. همین امر باعث شده که آماده سازی زیرساخت ها که از عوامل مهم موفقیت این مناطق است با کمبود و نارضایتی آزاد رهنه روبرو شود. سیاست آماده سازی زیرساخت ها از محل درآمدهای سازمان های مناطق آزاد از عوامل مهم یا شاید بهتر است بگویم مهم ترین عامل عدم توفیق آن ها در تحقق اهداف است. همچنین توسعه زیرساخت ها به این شیوه در مناطق آزاد، با چالش عدم برنامه ریزی هدفمند و وجود تعارض در انتخاب نوع زیرساخت ها مواجه است. نتیجه چنین ساختاری جز عدم تعادل و توازن در توسعه نیست، این وضعیت در ادبیات توسعه به عنوان توسعه نامتوازن و ناپایدار نام نهاده شده است. شیوه فعلی توسعه زیرساخت ها، مناطق آزاد تجاری صنعتی را با چالش های متعددی مواجه ساخته است. این وضعیت زمانی تشدید می شود که مناطق طرح جامع نداشته باشند یا اگر طرح جامع دارند از طرح های موضوعی و موضعی که حلقه تکمیلی طرح جامع هستند بی بهره باشند. در نگاه مفهومی توسعه زیرساخت های مناطق آزاد، به وضوح می توان به مواردی چون عدم برنامه ریزی جامع، کمبود بودجه و منابع مالی، مشکلات زیرساخت های حمل و نقل، رویکردهای غیر متمرکز، چالش های حقوقی و قانونی، دیوان سالاری سنگین اشاره کرد. مسئله توسعه مفاصل یا ناترازی زیرساخت ها علاوه بر موارد پیش گفته این قابلیت را دارد که مناطق آزاد را دچار نگرانی، امتیاز، مشکلات زیست محیطی، دروفتادن از نیازهای نو به نو و متغیر بازار و عقب ماندگی های مهارتی و آموزشی منابع انسانی کند.

اجلاس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۹ اعلام کرد، موفقیت یا ناکامی مناطق آزاد را باید پس از دوره توسعه زیرساخت ها ارزیابی کرد. بر همین اساس می توان خنده اساسی به مواضع انتقادی جریان های داخلی مخالف مناطق آزاد وارد کرد. این جریان ها مکرر از عدم موفقیت مدل فعلی مناطق آزاد گزارش تهیه و سخن می گویند و برای تأیید دیدگاه خود به مقایسه عملکرد مناطق آزاد کشور با کشورهای همسایه هم می پردازند. غفلت از نوع تأمین مالی و آماده سازی زیرساخت ها مناطق آزاد می تواند سیاست گذاران و مردم را به انحراف بکشاند. مبنای مقایسه عملکرد مناطق آزاد کشور با مناطق آزاد سایر کشورها به لحاظ توسعه تأمین مالی و آماده سازی زیرساخت ها نشان می دهد که مدل ایرانی تأمین و توسعه زیرساخت تا چه اندازه می تواند، کفایت و زمان بر و طاقت فرسا باشد. همین کندی و زمان بر بودن، زاینده چالش ها و بحران هایی می شود که می تواند اصل توسعه را به مخاطره بیندازد. چالش ها و بحران ها در مسیر توسعه امری عادی هستند. شناخت و مدیریت این چالش ها می تواند مسیر توسعه را هموار کند.

بسیار شناخت این چالش ها، می تواند برنامه ریزی های بهتری برای توسعه زیرساخت های مؤثر و کارآمد در مناطق آزاد تجاری صنعتی انجام داد. برای رفع چالش های توسعه زیرساخت های مناطق آزاد تجاری صنعتی، مدیران این مناطق می توانند تصمیم های مدیریتی و مداخلات هوشمندانه طراحی کنند. تصمیم ها و مداخلاتی که می تواند بهبود وضعیت زیرساخت ها را به دنبال داشته باشد. داشتن برنامه ریزی جامع و راهبردی برای توسعه مسیری های مالی پایدار، تسهیل روندهای قانونی و اداری، تقویت همکاری های دستگاهی و ایجاد هم افزایی، شفاف سازی فرایندها و دیجیتالی کردن امور، مقابله و مبارزه با فساد، به کار آمدن نیروهای با دانش و آشنایی با قوانین و مقررات مناطق آزاد، ایجاد محیط نوآورانه در فضای کسب و کارها، توزیع هوشمندانه و اولویت دار منابع، بهره مندی حداکثری از تقاضای مزیت ذاتی مناطق آزاد به عنوان مناطق خارج از سرزمین اصلی، حفظ و توسعه مزیت های انگیزه بخش، حمایت از سرمایه گذاران به عنوان پیشاهنگان توسعه منطقه، شفاف سازی شیوه های مشارکت سرمایه گذاران و حمایت از فنوران و استعداد های برتر برای تعمیق نوآوری، برخی از این اقدام ها است. در این میان تأکید بر نوآوری و استفاده از فناوری های نوین جایگاه ویژه ای دارد. بهره مندی از فناوری های نوین در طراحی و اجرای پروژه های زیرساختی به منظور افزایش بهره وری و کاهش هزینه ها می تواند به خلاقیت و نوآوری دامن زده و مسیر های نوپدید ایجاد کند. مناطق آزاد برای مدیریت چالش های که ریشه در زیرساخت ها دارند، به نوآوری در همه بخش ها نیاز دارد. این نوآوری را باید در اقتصاد، مدیریت، فرهنگ و کیفیت زندگی نیز مشاهده کرد. حرکت بر مدار اقتصاد سنتی، مدیریت سنتی و فرهنگ کیفیت زندگی سطحی و کم عمق به موازات مسئله زیرساخت ها، تهدیدی برای آینده این مناطق است. برای رفع این تهدیدها چاره ای نداریم که از دانش نوین، تحقیقات عمیق و توسعه فناوری بهره ببریم.

اجرای این سیاست ها و برداشتن گام های عملی برای تحقق آن ها می تواند به بهبود و توسعه پایدار زیرساخت های مناطق آزاد تجاری صنعتی کمک کرده و چالش های زیرساخت ها را رفع کرده یا حداقل کاهش دهد. به باور صاحب این قلم نقش دولت در توسعه زیرساخت های مناطق آزاد تجاری صنعتی بسیار مهم است. دولت ها می توانند با برنامه ریزی و سیاست گذاری، تأمین مالی برای توسعه زیرساخت ها، پایدار و حمایتی و مزیت زا در کنار تسهیل قوانین و مقررات، میدان دادن به بخش خصوصی به عنوان ستون خیمه توسعه مناطق آزاد، توسعه آموزش و سرمایه گذاری در فناوری های نوین و تنظیم گری حمایتی و هوشمندانه در مدیریت و رفع چالش ها و فرصت سازی برای مناطق نقش خود را به خوبی ایفا کند. بهره گیری از این نقش ها می تواند به توسعه پایدار و مؤثر زیرساخت های مناطق آزاد تجاری صنعتی کمک کند و زمینه رشد اقتصادی و جذب سرمایه های خارجی را فراهم آورد. بی شک چالش فعلی ناشی از توسعه نامتوازن در حوزه زیرساخت ها این توانایی مخرب را دارد که یکان مناطق را به شدت تهدید کند. به نظر می رسد یکی از مهم ترین هدف گذاری ها در دوره مدیریتی جدید این مناطق حل نارضایتی و مقابله با چالش های است که ریشه در توسعه مفاصلی زیرساخت ها دارد.

عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی کارشناس مناطق آزاد تجاری صنعتی

پس چی شد...؟! وعده های سال گذشته در چنین روزی:

- ✓ رحیم سرهنگی مدیر عامل سازمان منطقه آزاد کیش: خودرهای حمل و نقل عمومی از ماه آینده وارد جزیره کیش می شود
✓ محمد فرزاد میرزایی مدیر کل گردشگری و میراث فرهنگی شورا عالی مناطق آزاد: ظرفیت های مغفول مانده مناطق آزاد فعال می شود

امید کیش به یک اتفاق خاص و متفاوت

نیما ربیعی

اقتصاد کیش - سال ۹۷ برای اولین بار بیستم ماه به نام روز کیش نامگذاری شد و شور و اشتیاق آن سال بر نامه های متنوع و ویژه ای با هدف رقم زدن سه روز خاطره انگیز برای اول کیشوندان و بعد از آن تغییر و تحولات مدیریتی در بدنه سازمان گویی سال به سال شاهد افت کیفیت برگزاری بودیم و دو سال کرونایی هم مزید بر علت شد. اما آیا آبان ۱۴۰۳ در فاصله چند هفته تا بیستم آبان مسئولان چه تدارکی برای بزرگداشت این روز دیده اند؟ روز کیش فرصت مناسبی برای معرفی برند گردشگری کیش است. برند گردشگری در واقع تصویری از مقصد در ذهن گردشگر است که با توجه به تجربه وی از مقصد به وجود می آید بنابراین باید بیشترین تلاش را برای تشکیل تصویری خوب و مناسب از مقصد در ذهن گردشگر داشت تا ذهن گردشگر با تجربه خوشی که از مقصد داشته اقدام به برند سازی دقیقی در این زمینه کند و بیستم آبان را برای همیشه در ذهن حک کند. به گزارش خبرنگار اقتصاد کیش؛ فصل پاییز فصل رنگارنگی، زیبایی و عشق به معنای مهر و مهربانی و خورشید تابان و آغاز دانش آموزی است، ماه آبان در میانه این فصل زیبا به تعبیری ترکیبی از آب و نان و آبادانی، برکت و گشایش در زندگی است. در بسیاری از نقاط کشور پاییز مقدمه عربانی درختان و آماده شدن برای استقامت در برابر زمستانی طولانی است اما در جزیره کیش پاییز پنجه های به سوسو بهار و آغاز یک بهار دلکش است. هوای کیش در این ماه رو به اعتدال رفته و دریا و آسمان یک رنگ شده و مجموعه ای پیاپی بهشتی مانند برای گردشگران، فراهم می سازد. ۲۰ عددی دوست داشتنی و نشانه تکامل و کامروایی است. ۲۰ ترکیبی از اعداد ۰ و ۲ است که نشانه ای از یکگان خداوند می تواند فریادماند هم او شد که همه را زوجه آفریده و زوج بودن یعنی مشارکت، همبستگی و همراهی بدین معنا که هر انسانی نیمه گمشده ای دارد که با او به کمال می رسد. نامگذاری ۲۰ آبان به نام "روز کیش" فرصتی برای مصمم بودن ریخته گری رویدادها و خردمندی کیش با مهری از جذابیت باشد تا هیچگاه چشمی که بر آن می نهد نتواند آن را نادیده بگیرد. روز کیش یعنی اندیشه زیبا، کار متفاوت و تلاش جمعی مردمان خوب جزیره کیش. همه باید متعهد باشیم روز کیش را نقطه عطفی برای زیبا شدن و متفاوت شدن و کار کردن بدینم و تمامی ما برای اصل اهتمام و ورزش که همه چیز باید در کیش دلر باشد.

جمله ای که از نظر گذشت سخنان مدیر عامل وقت سازمان منطقه آزاد کیش در پاییز ۱۳۹۷ بود، بر همین اساس بود که بیستم آبان ماه در تقویم جزیره به نام روز ملی کیش (که البته قرار بود بین المللی هم باشد) به ثبت رسید. این روز در ذهن کیشوندان به عنوان روز کیش ثبت و ضبط شد و در همان سال برنامه های متنوعی برای پذیرایی از گردشگران و تلاش برای رونق جزیره برگزار گردید و البته با استقبال بسیار پرشوری هم روبرو شد. در این روز با هدف بالا بردن میزان آشنایی گردشگران داخلی و خارجی با این جزیره دیدنی برنامه های متنوعی برگزار شد. اجرای جشن های مختلف با هدف تثبیت فرآیندهای این منطقه برای رویداد سازی، اول در فضای خود جزیره و بعد در سطح ملی از ۱۹ تا ۲۱ آبان جاری بود. فراخوان مشارکت همه کیشوندان در سمنوف و حوزه های مختلف در برپایی مراسم، شور و هیجان بسیاری را در طراحی و هوای جزیره رقم زد. در آن سال مدیران وقت اهداف بسیاری را برای برپایی با شکوه روز کیش بر می شمردند از جمله اینکه: «برپایی این روز، به همراه هویت بخشی به زندگی و سبک زندگی در جزیره ای است که از تمدنی صدها ساله برخوردار است و به عنوان نقطه ممتاز گردشگری، حرف های بسیاری در حوزه فرهنگی و اجتماعی دارد.» روز کیش علاوه بر پیام محلی، پیامی ملی نیز دارد، در روز کیش می توانیم با الگوسازی ضمن معرفی و توانمندی های کیش نقاط برجسته زیست شهری در این کهن دیار را

نمایشنامه های فاخر ملی به صورت زنده، ناخن نامدین زنگ روز کیش در مدارس و... علاوه بر این در نظر گرفتن تخفیف در ارائه انواع خدمات تفریحی، گردشگری، اقامتی و... تا ۵۰ درصد، ارائه رایگان تری های تاکسی های فرودگاهی، تلفنی و خطی در بازارها، مسجدها و مدرسه ها، استفاده از مینی بوس حمل و نقل شهری به صورت رایگان، ارائه تخفیف ۲۰ تا ۵۰ درصد برای محیط های اقامتی و هتل ها، تخفیف ۵۰ درصدی در تفریحات و ورزش های آبی، توزیع سیم کارت های اعتباری رایگان،... پیش بینی شده بود. همه این برنامه ها برای این بود که این روز بتواند در ذهن خصوصاً گردشگران بماند تا دوباره در سال های بعد جزیره کیش را به عنوان مقصد سفر انتخاب کنند.

اما متأسفانه در سال های بعد و با تغییر مدیریت ها که همواره از آفت های جزیره کیش بوده است و فراموشی مسئولان و مصداق شدن با دو سال سخت کرونا که البته قابل مدیریت بود (خبری از برگزاری روز کیش نشد و با بسیاری کیفیت و ابتدایی برگزار و بعد از آن هم تا سال ۱۴۰۲ بهایی به آن داده نشد.

مروری بر بیستم آبان ۱۴۰۲... خوشبختانه اواسط مهرماه ۱۴۰۲ خبر پیگیری ثبت روز کیش در تقویم ملی کشور از سوی معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش منتشر شد. بر این اساس به منظور ثبت روز ۲۰ آبان به عنوان روز کیش در تقویم ملی کشور جلسات کارشناسی در سطح صاحب نظران، فرهیختگان و مسئولین ادارات و نهاد های جزیره کیش برگزار شد و مستندات موجود برای دفاع از تصویب و ثبت ملی این روز آماده سازی و جمع آوری شده است و منتظر تصویب این تصمیم و ثبت این روز در تقویم ملی کشور هستیم. سال گذشته نیز برنامه هایی در سطح جزیره از جمله: برگزاری سلسله جلسات هم اندیشی "نوجای من" چهارمین جشنواره آئینی جنوب

بیستم آبان ماه در سال های که گذشت... در سال های گذشته در این روز برنامه های متعددی در حوزه های گردشگری، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی در جزیره پیش شده بود و در این روز ارائه خدمات عمومی به کیشوندان و گردشگران با تخفیف ها و تسهیلاتی همراه بود. فضای عمومی جزیره متناسب با این روز با رنگ آمیزی های شاد و فرخ بخش تغییر کرد تا بازارها، هتل ها و اماکن عمومی، همه و همه در این روز بزرگ برای رونق کیش سهیم شوند. روز کیش پوسترو و تصویر نمادین خاصی معرفی و اعلام می شود،

بیستم آبان ماه در سال های که گذشت... در سال های گذشته در این روز برنامه های متعددی در حوزه های گردشگری، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی در جزیره پیش شده بود و در این روز ارائه خدمات عمومی به کیشوندان و گردشگران با تخفیف ها و تسهیلاتی همراه بود. فضای عمومی جزیره متناسب با این روز با رنگ آمیزی های شاد و فرخ بخش تغییر کرد تا بازارها، هتل ها و اماکن عمومی، همه و همه در این روز بزرگ برای رونق کیش سهیم شوند. روز کیش پوسترو و تصویر نمادین خاصی معرفی و اعلام می شود،

بازدید دستیار اجتماعی رئیس جمهور از نمایشگاه فولاد کیش

اقتصاد کیش - علی ربیعی دستیار اجتماعی رئیس جمهور از نمایشگاه فولاد ۱۴۰۳ در جزیره کیش بازدید کرد. به گزارش اقتصاد کیش، این نمایشگاه هفته پیش با حضور ۲۷۵ شرکت کننده در قالب ۲۰۰ غرفه در جزیره کیش برگزار شد و آخرین دستاوردهای این حوزه در فضایی به وسعت ۲۱ هزار متر مربع به نمایش گذاشته شد. در نمایشگاه بین المللی فولاد کیش ۳۵ شرکت خارجی از کشورهای آلمان، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، هند، ترکیه، چین، سوئد و یونان شرکت داشتند. رحیم سرهنگی مدیر عامل سازمان منطقه آزاد کیش در این بازدید دستیار اجتماعی رئیس جمهور راهمراهی کردند.

بیست آبان ۱۴۰۳ چه باید کرد... اما با همه این تفسیر امروز گردشگری کیش به رویدادی غیر از این ها نیاز دارد، در واقع رویدادی که بتواند یک تحول چند روزه ای را در گردشگری ایجاد نماید، نیاز امروز کیش است! ثبت این روز در تقویم ملی هر چند کار ارزشمند اما کافی نیست و قطعاً برگزاری برنامه های تکراری هم نتایج لازم را به ارمان نخواهد آورد.

نیاید این نکته را از نظر دور داشت که برند سازی گردشگری که هدف اصلی آن برند سازی در مقصد گردشگری و تبدیل یک موقعیت مکانی به مقصد می باشد، مقله ای است که تأثیر زیادی در جذب گردشگر دارد. به نظر می رسد با توجه به سابقه تاریخی و فرهنگی شهرهای ایران، گردشگری رویدادهای فرهنگی بیش از سایر رویدادها زمینه رشد دارد، اما آنچه که مهم است برنامه ریزی درست و راهبردی برای بهره گیری و استفاده از این پتانسیل هاست که زمینه رشد گردشگری و افزایش درآمد و اشتغال را به همراه خواهد داشت. برگزاری انواع مختلفی از جشنواره های فرهنگی می تواند انتخاب مقصد از جانب گردشگرانی که به دنبال محصولات متنوع و جدید فرهنگی هستند، را تحت الشعاع قرار دهد و سبب ایجاد یک تصویر ذهنی مناسب از پتانسیل های فرهنگی آن شهر شده و در راستای برند سازی مقصد گردشگری شهری گام بردارد. برند گردشگری، تصویری از مقصد در ذهن گردشگر است که با توجه به تجربه وی از مقصد

به وجود می آید بنابراین باید بیشترین تلاش را برای تشکیل تصویری خوب و مناسب از مقصد در ذهن گردشگر داشت تا ذهن گردشگر با تجربه خوشی که از مقصد داشته اقدام به برند سازی دقیقی در این زمینه کند. کارشناسی می گویند: تصویر مقصد بازار گردشگری رویداد نیز اهمیت دارد و تصویر مثبت حاکی از اجرای رویداد و ترویج آن است. برند سازی شهری که بر اساس کاربرد مسئولیت و ذکاوت حوزه های تخصصی مختلف است؛ به توسعه تصویری نو از مکان که جذابیت را به همراه دارد می پردازد که بر اهمیت این پدیده می افزاید. در مجموع شهرها مانند کالاهایی هستند که هویت و ارزششان به عنوان کالایی در بازاریابی باید طراحی و جزئیات فعالیت ها و جشنواره های فرهنگی همراهم با برنامه های متنوع و جذاب و ایجاد تسهیلات برای حضور و مشارکت سرمایه گذاران و بخش خصوصی تأثیر مثبت و معنی داری بر رشد گردشگری و برند سازی مقصد گردشگری می گذارد؛ زمانی که یک جامعه به یک مقصد گردشگری تبدیل می شود، کیفیت زندگی و نظام های ارزشی و آداب و سنن شهروندان آن تحت تأثیر قرار می گیرد. بنابراین با برنامه ریزی دقیق و راهبردی می توان با بهره گیری از مزیت های فرهنگی و برگزاری رویدادها و انواع مراسم

ورزشی، فرهنگی و هنری، تصویر ذهنی یک شهر را بهبود بخشید. روز کیش بهانه ای است برای ایجاد یک تحول؛ تحولی از جنس فرهنگ که می تواند ارائه انواع برنامه های فرهنگی گردشگران را به جزیره فرابخواند و نقش ماندگاری از کیش را در افغان به یادگار بگذارد. امید است مسئولان با برنامه ریزی و برگزاری انواع رویدادهای جذاب جزیره کیش را به سمت رشد و رونق اقتصادی هدایت کنند. امید است این یار مسئولین با یک برنامه ریزی منسجم و تدارک لازم پارا از برگزاری یک سری برنامه های مکرر ورزشی، تفریحی داخلی فراتر بگذراند و اگر بخاطر شرایط منطقه امکان برنامه بین المللی وجود ندارد حداقل در سطح ملی چند برنامه فاخر و درخور شان کیش اجرایی و عملیاتی سازند تا روز کیش بدرستی در برنامه ریزی سالیانه گردشگران و علاقمندان به سفر و تفریح قرار بگیرد. گرچه بخاطر صاحب نظران، فرهیختگان و مسئولین ادارات و نهاد های جزیره کیش برگزار شد و مستندات موجود برای دفاع از تصویب و ثبت ملی این روز آماده سازی و جمع آوری شده است و منتظر تصویب این تصمیم و ثبت این روز در تقویم ملی کشور هستیم. سال گذشته نیز برنامه هایی در سطح جزیره از جمله: برگزاری سلسله جلسات هم اندیشی "نوجای من" چهارمین جشنواره آئینی جنوب

نقد روز... به هم رحم کنید!

اقتصاد کیش - هفته پیشی را در یکی از مراکز خرید کیش قیمت گرفتند: ۵۰۰ هزار تومان و امروز رفتم بخرم فروشنده دیگری بود و گفت: ۶۰۰ هزار تومان به این افزایش قیمت بی رویه و غیر منطقی اعتراض کردم! با کلی حاشیه رفتن گفتند: حالا شما تأیید کنید و بخواهید همان ۵۰۰ هزار تومان حساب میکنیم. خواستم بگم در این شرایط بد و مصیبت های اقتصادی حداقل مردم خودشان به هم رحم کنند و جانب انصاف را داشته باشند.

جشنواره کودکانکانه ساخت دلفین های بازیافتی

کیمیا لوتوس نشیمن

شوخو با تیتراهای اقتصاد کیش ... معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش مطرح کرد: ایجاد منافع مشترک بین سازمان، بخش خصوصی و کیشوندان ثمره ارتقاء کارت کیشوندی است

البته تا اینکه منافع مشترک را چه تعریف کنید! در جلسه مشترک دبیر شورای عالی مناطق آزاد و کمیسیون اقتصادی مجلس مطرح شد: نیاز به بازنگری برخی قوانین مناطق آزاد

انبار بازنگری ساهلهاست حرفش هست! کسب مدال طلای مسابقات بدنسازی ارمنستان توسط مجید عباسی و ورزشکار کیش خدایقوت مجید خان! حضور کیش در نمایشگاه فرصت های سرمایه گذاری مناطق آزاد ایران در مشهد و دستاورد آن...! تحلیل اولین بودجه دولت چهاردهم در موارد مورد اعتراض عامه مردم که تفاوتی با قبلیا ندیدیم!